

Dnešní válka rozbila celý tento systém. Pěchota má pušky, kulomety a děla; dělostřelci mají děla, kulomety a pušky. Pěšák střílí na krytý cíl podle bočního pozorování a dělostřelec pálí přímo. Oba musí umět zacházet s autem a radiem, stavět opevnění a kryty. Pěšák, dělostřelec, ženista a telegrafista stali se vojáky první linie, jsou vystaveni nepřátelské palbě a přestali skoro býti specialisty.

Soupeření zbraní mizí a nastává nutnost vzájemného pochopení a úzké spolupráce. Moderní výzbroj vyžaduje odborníků vyššího stupně a zvláštní technické služby. Roste potřeba stále početnějších technických a zásobovacích služeb, jež se dělí na různé speciální skupiny a bez nichž by bojové útvary nemohly bojovati.

Naproti tomu liší se značně od sebe výzbrojí, způsobem dopravy a vahou zbraní jednotky vyšší; původní pěší divise se reorganizují, přezbrojují a z části motorisují. Vznikají rozličné divise rychlé, obrněné a tankové. Velení takovým různým divisím klade na štáby vysoké požadavky. Důstojníci štábů musí mít proto velké znalosti a zkušenosti, musí rozumět technickým pokrokům a znáti možnosti různorodých zbraní, aby dovedli využití všech moderních bojových prostředků.

Sir John H. Clapham: „Některé zásady britské hospodářské politiky“.

Jmenovaný univerzitní profesor z Cambridge měl zvláštní přednášku v kursu důstojníků polského generálního štábu o hospodářské politice Velké Británie a rozdílech mezi ekonomickým životem na anglických ostrovech a na evropském kontinentu. Obsah přednášky byl přeložen do polštiny a vytištěn, poněvadž popisuje velmi názorným a zajímavým způsobem historický a evoluční vývoj britské hospodářské politiky. Přednášející charakterisoval hlavní rysy britských hospodářských poměrů v zemědělství, obchodu a průmyslu a nakonec v sociálním pojištění. Vysvětlil, čím se liší angličtí farmáři od evropských zemědělců a jak britská vláda svou liberální politikou podporovala skvělý vzrůst průmyslu a mezinárodního obchodu. Část přednášky byla věnována daňovému systému Velké Británie, opírajícímu se o „Income Tax“ a „Death Duties“, t. j. o daň z příjmů a daň z pozůstalosti.

Pokud se týká budoucnosti a změn, vyvolaných nynější válkou, předpokládá Sir John, že britská hospodářská politika nebude moci udržeti po válce zásadu volného dovozu a zásadu podporování průmyslu na úkor zemědělství. Předvidá, že britská vláda bude nucena zavést lepší celní ochranu a regulaci dovozu. Zvláštní pozornost bude také třeba věnovati vzrůstu zemědělské produkce, kterou se zabývá jen asi 7% anglického obyvatelstva, aby britské ostrovy nebyly tak značně odvislé od dovozu potravin a ohrožovány nebezpečím mořské blokády.

Evropské státy budou v poválečném období jistě dovážeti mnoho průmyslových výrobků z Velké Británie a jiných zemí, ale po tomto přechodném čase věnuje se každá země znovuvybudování vlastního průmyslu, aby pozvedla svůj životní standard. Velká Británie musí býti potom připravena na zmenšení vývozu a rozšiřování vlastního zemědělství, aby se vyhnula hospodářským a sociálním komplikacím, což se jí dosud díky správné ekonomické politice dařilo.

J. E.: „Ještě o článku „Vojenské řemeslo a novodobá válka“.“

Problém převýchovy důstojnického sboru podle požadavků moderní války vyvolal v polském vojenském tisku velmi živou polemiku. Autor původního článku, volající po radikálních změnách ve výchově a školení důstojníků, setkal se s kritikou několika vyšších důstojníků gen. štábu a odpovídá novým článkem na námitky odpůrců. Z této výměny názorů je vidět, jak vážné se polští teoretikové zabývají otázkou vhodné přípravy důstojnického sboru vzhledem k novým taktickým podmínkám vedení války.

J. E. podtrhává opět nutnost revise polské obranné doktriny a poukazuje na potřebu lepší útočné taktiky „pohybu a manévru“. Zásady původní taktiky a posílení války měly podle jeho mínění nepříznivý vliv na vzdělání a taktickou přípravu důstojníků-velitelů. Tato taktika nepředvídala, jak velkou útočnou sílu mohou mít tanky a létadla a proto spočívala na podkladech vysoké vojenské techniky při použití jednotlivých zbraní a výstroje a nikoliv na takticko-operačních podkladech velení. Moderní důstojník má mít nejen dobré vojenské technické vědomosti (tedy „řemeslné“), nýbrž má ovládat také jisté kvantum taktické vědy, musí umět velení a takticky myslet.

K tomu účelu nestačí doplňovací kursy a přednášky, avšak je nutno reorganizovati celý výchovný systém, jak to učinili Němci po porážce v 1918.

Už mladý důstojník má býti školen v taktickém velení a nelze dávat taktickou vědu důstojníkům v malých dávkách a učit taktickému velení vyšším jednotkám teprve starší podplukovníky, kteří mají za sebou 20 let služby. Kdo se nezajímá o vojenskou teorii mezi 20. a 30. rokem života a nestudoval taktickou vědu, ten nebude v pozdějších letech dobrým velitelem vyšší jednotky, poněvadž se bude pohybovati v těsném rámci šablony a vojenského řemesla, jemuž navykl během své dlouholeté vojenské činnosti.

V praktických vojenských úkonech není třeba hledati více obsahu, než mají ve skutečnosti. Proto Němci a Angličané automatizují a zjednodušují vojenskou techniku (battle-drill). Naproti tomu panovala u polské armády tendence přílišného analysování drobných činností a přílišného fragmentárního výcviku při velení družstva a čety, což mělo za následek nedostatek taktického rozhledu u důstojníků.

Autor článku srovnává mladého důstojníka s absolventem pozemního inženýrství, který umí projektovati a kalkulovati stavbu mostu přes velkou řeku, ačkoliv jen v řídkých případech dostane se mu po letech příležitosti, aby podepsal příslušnou stavební smlouvu.

č. 1/49

Nakonec cituje polský autor hlasy význačných vojenských taktiků : Schlieffena, Focha, Svěčina a gen. de Gaulle, jež mluví pro jeho požadavek širšího taktického a všeobecného vzdělání důstojnického sboru.

Ppor. W. N. : „*Klamné akce jakožto problém taktického významu*“.

Klamání nepřítele je důležitým činitelem v bojové akci a stává se dnes často problémem rázu taktického. Ztěžujeme nepíteli poznání našeho seskupení a rozmístění vojenských objektů stavbou klamných letišť, letadel, dělostřeleckých postavení, tanků a pod. Kromě toho používá se v nových dobách jiných technických prostředků akustických, zrakových a psychických, aby u nepřítele byly vzbuzovány klamné představy o síle a skutečných pohybech vlastních vojsk. K takovým prostředkům patří svištící bomby, hlučné gramofonové desky hrající pohyby motorů a tanků, propagandistické rozhlasové projevy, shazování manekinů z letadel a výbušných skříněk, imitujících palbu automatických zbraní, a td.

Rusové použili chytře klamných taktických opatření na Donu, když pomocí dlouhých lan tahali na pontonových mostech dřevěné tanky, které Němci po několika hodin bombardovali z letadel.

Taktický význam klamných akcí je tento :

- 1) soustřediti nepřátelskou palbu na klamné cíle, aby mohl býti proveden skutečný manévra na jiném místě ;
- 2) zvětšiti vlastní síly v očích protivníkůvých ;
- 3) ztížit nepíteli průzkum a pozorování ;
- 4) rozprášiti nepřátelskou palbu na různé objekty a tím zmenšiti pravděpodobnost zásahů ;
- 5) působiti rozvratně na morálku protivníka.

Taktická důležitost klamných akcí je značná a možnosti jejich použití jsou rozsáhlé. Je třeba tudíž tyto otázky a možnosti studovati, prováděti příslušné práce v laboratořích, školiti odborníky, připravovati vhodný materiál a zkoušeti účinek různých klamných prostředků, aby mohly býti vhodně použity proti nepíteli.

Přehled tisku obsahuje kromě různých recenzí dvě delší pojednání z tankové literatury a to knihy amerického autora S. L. A. Marshalla : „*Armies on Wheels*“ a článku ruského majora P. Kolomějceva : „*Použití tanků v boji*“. Je to důkazem, jak se polský gen. štáb živě zajímá o vývoj tankových zbraní a sleduje příslušný tisk s velkou pozorností. Mezi recensemi najdeme rovněž stručný obsah článku plk. gšt. J. S. „*Úvahy o naší příští nejvhodnější organizaci národní obrany*“, který vyšel v čís. 8. našeho časopisu.